

Sabiedrības iebildumi un priekšlikumi par Ministru kabineta noteikumu projektiem: Ministru kabineta noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 24. maija noteikumos Nr. 317 "Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtība”” (turpmāk – Noteikumu projekts Nr.317) un Ministru kabineta noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 5.novembra noteikumos Nr.1268 „Ārstniecības riska fonda darbības noteikumi”” (turpmāk – Noteikumu projekts Nr.268)

Nr. p.k.	Iebilduma/priekšlikuma iesniedzējs	Iesniegtā iebilduma/ priekšlikuma būtība	Ņemts vērā/ nav ņemts vērā	Pamatojums, ja iebildums/priekšlikums nav ņemts vērā
1.	Alīna Zeiļa ambulatorās aprūpes māsa	Vai ņemot vērā izmaiņas pārreģistrācijas kārtībā, paliks spēkā tas, ka, ja māsu reģistra termiņa laikā esmu ieguvusi profesionālo bakalauru māszinībās, tad pārreģistrācijai varēšu uzrādīt šo diplomu un ar to būs pietiekami?	Sniegta atbilde	Arī turpmāk būs iespēja māšai veikt pārreģistrāciju, ja māsa reģistra termiņa laikā būs ieguvusi profesionālo bakalauru māszinībās. Ja māsa reģistra termiņa laikā iegūst augstāku izglītības pakāpi (piemēram, pēc koledžas iegūst bakalauru māszinībās), tad nākamais reģistra derīguma termiņš tiek pagarināts uz pieciem gadiem, pamatojoties uz šo iegūto izglītības dokumentu māšas profesijā. Protams, māšai jāiesniedz iesniegums Veselības inspekcijā ar lūgumu veikt pārreģistrāciju un jāpievieno diploma kopija, lai izskatot iesniegumu, Veselības inspekcijas darbinieki var pārlicināties, ka māsa vēlas

				pagarināt reģistru pamatojoties uz reģistra termiņa laikā iegūtu augstākas izglītības pakāpes diplomu māsas profesijā.
2.	Eva Cela Rīgas Stradiņa universitātes Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultātes Māszinību un dzemdību aprūpes katedra bakalaura studiju programmas " Māszinības" vadītāja, lektore	Noteikumu projekts Nr.317 Punkts 60. ¹¹ 3. papildināms un izteikt šādā redakcijā: <u>ķirurģiskās aprūpes māsas un operāciju māsas pamatspecialitātē</u> drīkst turpināt patstāvīgi nodarboties ar ārstniecību pamatspecialitātē: māsas (vispārējās aprūpes māsas) specializācija perioperatīvajā aprūpē.	Nav ņemts vērā	Priekšlikuma būtība ir noteikt, ka ķirurģiskās aprūpes māsa, kurai 2021.gada 31.decembrī ir derīgs ķirurģiskās aprūpes māsas sertifikāts no 2022.gada 1.janvāra būtu tiesīga patstāvīgi strādāt perioperatīvajā aprūpē (operāciju māsas pienākumi). Kā arī patstāvīgas prakses tiesības perioperatīvajā aprūpē iegūtu personas, kuras līdz 2022.gada 1.augustam ir iegūtu izglītības dokumentu par ķirurģiskās aprūpes māsas specialitātes apguvi. Māsas (vispārējās aprūpes māsas) profesijas koncepts šādu pieeju neparedz. Māsas profesijas pamatzglītībā ietvertas plašākas kompetences, māsa būs tiesīga patstāvīgi strādāt ārstniecības iestādes terapeitisko, ķirurģisko un ambulatoro pacientu aprūpē profesijas ietvaros, bez noteiktas prasības iegūt specialitāti augstākās izglītības studiju

				<p>ietvaros¹. Turklāt ir noteiktas konkrētas māsas (vispārējās aprūpes māsas) specializācijas jomas, kur viena no tām ir māsas (vispārējās aprūpes māsas) specializācija perioperatīvās aprūpē². Vienlaikus norādām, ka MK 268 ir nodefinēta māsas (vispārējās aprūpes māsas) ar specializāciju perioperatīvajā aprūpē kompetence³. Māsas (vispārējās aprūpes māsas) ar specializāciju perioperatīvajā aprūpē kompetencē ir: pacienta pirmsoperācijas aprūpe (piemēram, pareiza pacienta pozicionēšanas tehnika un tehnisko risinājumu izvēle atbilstoši pacienta individuālajām īpatnībām, operācijas vai invazīvās procedūras veidam un pacienta pozicionēšana), darbības operācijas laikā, pēcoperācijas aprūpe. Būtiski ir uzsvērt, ka māsas (vispārējās aprūpes māsas) ar specializāciju perioperatīvajā</p>
--	--	--	--	--

¹ Konceptuālais ziņojuma "Par māsas profesijas turpmāko attīstību" 85.punkts

² Konceptuālais ziņojuma "Par māsas profesijas turpmāko attīstību" 6.tabula

³ Ministru kabineta 2009. gada 24. marta noteikumu Nr. 268 "Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu" 6.5.apakšdaļa (nākotnes redakcija spēkā no 01.01.2022, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/190610/redakcijas-datums/2022/01/01>)

			<p>aprūpē ietvertās prasmes nav līdzšinējās ķirurģiskās aprūpes māsas kompetencē, kā arī nav māsas (vispārējās aprūpes māsas) profesijas kompetencē, līdz ar to ķirurģiskās aprūpes māsa nav tiesīga strādāt kā māsa (vispārējās aprūpes māsa) perioperatīvajā aprūpē. Veselības ministrija ir saņēmusi Latvijas Māsu asociācijas viedokli par VSIA "Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca" un Rīgas Stradiņa universitātes priekšlikumu⁴. Latvijas Māsu asociācija nepiekrīt izteiktajam priekšlikumam sekojošu iemeslu dēļ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ķirurģijas māsas objektīvi nevar strādāt kā vispārējās aprūpes māsas ar perioperatīvām kompetencēm, ja tādas nav apgūtas vai iepriekš nav gūta attiecīga operācijas māsas specializācija; 2) arī citu specializāciju māsas, piemēram, bērnu aprūpes māsas, veic pirms/pēc operatīvo pacienta sagatavošanu un aprūpi;
--	--	--	--

⁴ Latvijas Māsu asociācijas 2021.gada 19.aprīļa vēstule Nr. NrLMA-1212021

				3) pirms operācijas sagatavošana ir tikai daļa no perioperatīvās aprūpes procesa.
3.	Lilija Antoņeviča VSIA "Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca" Aprūpes daļa Galvenās māsas vietnieks neatliekamajā un vispārīgajā aprūpē	Noteikumu projekts Nr.317 jāpapildina punkts 60. ¹¹ 3., ka <u>ķirurģiskās aprūpes māsas</u> un operāciju mā- sas pamatspecialitātē drīkst turpināt patstāvīgi no- darboties ar ārstniecību pamatspecialitātē, jo tieši ķirurģiskās aprūpes māsas ir iesaistītas pacientu ap- rūpē pirms pēc operācijas.	Nav ņemts vērā	Priekšlikuma būtība ir noteikt, ka ķirurģiskās aprūpes māsa, kurai 2021.gada 31.decembrī ir derīgs ķirurģiskās aprūpes māsas sertifikāts no 2022.gada 1.janvāra būtu tiesīga patstāvīgi strādāt perioperatīvajā aprūpē (operāciju māsas pienākumi). Kā arī patstāvīgas prakses tiesības perioperatīvajā aprūpē iegūtu personas, kuras līdz 2022.gada 1.augustam ir iegūtu izglītības dokumentu par ķirurģiskās aprūpes māsas specialitātes apguvi. Māsas (vispārējās aprūpes māsas) profesijas koncepts šādu pieeju neparedz. Māsas profesijas pamatizglītībā ietvertas plašākas kompetences, māsa būs tiesīga patstāvīgi strādāt ārstniecības iestādes terapeitisko, ķirurģisko un ambulatoro pacientu aprūpē profesijas ietvaros, bez noteiktas prasības iegūt specialitāti augstākās izglītības studiju

				<p>ietvaros⁵. Turklāt ir noteiktas konkrētas māsas (vispārējās aprūpes māsas) specializācijas jomas, kur viena no tām ir māsas (vispārējās aprūpes māsas) specializācija perioperatīvās aprūpē⁶. Vienlaikus norādām, ka MK 268 ir nodefinēta māsas (vispārējās aprūpes māsas) ar specializāciju perioperatīvajā aprūpē kompetence⁷. Māsas (vispārējās aprūpes māsas) ar specializāciju perioperatīvajā aprūpē kompetencē ir: pacienta pirmsoperācijas aprūpe (piemēram, pareiza pacienta pozicionēšanas tehnika un tehnisko risinājumu izvēle atbilstoši pacienta individuālajām īpatnībām, operācijas vai invazīvās procedūras veidam un pacienta pozicionēšana), darbības operācijas laikā, pēcoperācijas aprūpe. Būtiski ir uzsvērt, ka māsas (vispārējās aprūpes māsas) ar specializāciju perioperatīvajā</p>
--	--	--	--	--

⁵ Konceptuālais ziņojuma "Par māsas profesijas turpmāko attīstību" 85.punkts

⁶ Konceptuālais ziņojuma "Par māsas profesijas turpmāko attīstību" 6.tabula

⁷ Ministru kabineta 2009. gada 24. marta noteikumu Nr. 268 "Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu" 6.5.apakšdaļa (nākotnes redakcija spēkā no 01.01.2022, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/190610/redakcijas-datums/2022/01/01>)

			<p>aprūpē ietvertās prasmes nav līdzšinējās ķirurģiskās aprūpes māsas kompetencē, kā arī nav māsas (vispārējās aprūpes māsas) profesijas kompetencē, līdz ar to ķirurģiskās aprūpes māsa nav tiesīga strādāt kā māsa (vispārējās aprūpes māsa) perioperatīvajā aprūpē. Veselības ministrija ir saņēmusi Latvijas Māsu asociācijas viedokli par VSIA "Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca" un Rīgas Stradiņa universitātes priekšlikumu⁸. Latvijas Māsu asociācija nepiekrīt izteiktajam priekšlikumam sekojošu iemeslu dēļ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ķirurģijas māsas objektīvi nevar strādāt kā vispārējās aprūpes māsas ar perioperatīvām kompetencēm, ja tādas nav apgūtas vai iepriekš nav gūta attiecīga operācijas māsas specializācija; 2) arī citu specializāciju māsas, piemēram, bērnu aprūpes māsas, veic pirms/pēc operatīvo pacienta sagatavošanu un aprūpi;
--	--	--	--

⁸ Latvijas Māsu asociācijas 2021. gada 19. aprīļa vēstule Nr. NrLMa-1212021

				3) pirms operācijas sagatavošana ir tikai daļa no perioperatīvās aprūpes procesa.
4.	Eva Cela Rīgas Stradiņa universitātes Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultātes Māzinību un dzemdību aprūpes katedra bakalaura studiju programmas "Māzinības" vadītāja, lektore	Priekšlikums Noteikumu projekta Nr.317 sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā (apvienotā anotācija) aizstāt tekstu "ievieš jaunu pieeju māsas specializācijai, kuru var iegūt profesionālās pilnveides programmas ietvaros (līdzšinējais regulējums paredz, lai iegūtu pamatspecialitāti, pēc koledžas beigšanas jāturpina studijas augstskolā), vienlaikus dodot studējošiem izvēles iespēju paralēli pēdējā gada studijām apgūt profesionālās pilnveides programmu un iegūt specializāciju ātrāk" ar tekstu šādā redakcijā: "ievieš jaunu pieeju māsas specializācijai, kuru var iegūt profesionālās pilnveides programmas ietvaros (līdzšinējais regulējums paredz, lai iegūtu pamatspecialitāti, pēc koledžas beigšanas jāturpina studijas augstskolā), dodot absolventiem izvēles iespēju pēc studijām apgūt profesionālās pilnveides programmu un iegūt specializāciju". Ja formulējums paliek līdzšinējais - tas ir pretrunā ar profesionālās pilnveides jēdzienu. Tā ir izglītošanās pēc kvalifikācijas iegūšanas (pēc diploma etapā). Līdz ar to - profesionālās pilnveides programmas var apgūt tikai tie, kuriem jau ir māsas VAM kvalifikācija.	Nav ņemts vērā	Konceptuālā ziņojuma "Par māsas profesijas turpmāko attīstību" 4.punktā noteikts, ka plānots ieviest jaunu pieeju māsas specializācijai, kuru var iegūt profesionālās pilnveides programmas ietvaros (līdzšinējais regulējums paredz, lai iegūtu pamatspecialitāti, pēc koledžas beigšanas jāturpina studijas augstskolā), vienlaikus dodot studējošiem izvēles iespēju paralēli pēdējā gada studijām apgūt profesionālās pilnveides programmu un iegūt specializāciju ātrāk. Veselības ministrija konsultējās ar Izglītības kvalitātes valsts dienestu, kas saskaņā ar normatīvo regulējumu ⁹ licencē profesionālās pilnveides programmas. Profesionālās pilnveides programmas prasībās par iepriekš iegūto izglītību var tikt norādītas arī nozarei specifiskas prasības. Līdz ar to

⁹ MK 28.05.2019. noteikumi Nr. 218 "Vispārējās un profesionālās izglītības programmu licencēšanas kārtība"

				var tik noteikts, ka profesionālās pilnveides programmu māsas (vispārējās aprūpes māsas) specializāciju iegūšanai (4 programmas) bērnu aprūpē, anestēzijas un intensīvajā aprūpē, perioperatīvajā aprūpē un psihiatriskajā un narkoloģiskajā aprūpē mērķauditorijā var apgūt arī profesionālā bakalaura studiju programmas “Māszinības” 4.studiju gada studējošie.
--	--	--	--	--